

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ
 การพัฒนาชุมชน ก่อตั้งต้น และสังคมระดับชาติ ครั้งที่ 17
 และระดับนานาชาติ ครั้งที่ 1
 Community Social Development (CSD) สัมพันธ์
 หัวข้อ “คุณธรรมจริยธรรมกับการพัฒนาที่ยั่งยืน”

Proceeding

ระหว่างวันที่ 28 - 31 มกราคม 2561
 ณ อาคารหอประชุม 48 พรรษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิราลงกรณ์
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อำเภอวังน้อย
 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

จัดโดย
 หลักสูตรบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการพัฒนาสังคม คณะสังคมศาสตร์
 สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 สมาคมพัฒนาชุมชน ก่อตั้งต้น และสังคม
 วิทยาลัยพัฒนศาสตร์ ป๋วย อึ๊งภากรณ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
 คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 มูลนิธิมั่นพัฒนา
 และ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

สารบัญ

	หน้า
ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการจัดการของเสียอันตรายตามกฎหมาย ของโรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมบึงทอง โครงการ 1 อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี	1
สมพล ศุณะมาลัย นักศึกษาระดับปริญญาโท วิทยาลัยเกษตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช	
การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน ตำบลดงมะตะ อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย	9
เบญจมาศ เมืองเกษม สาขาวิชาการพัฒนาสังคม สำนักวิชาสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย	
การมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและวิถีชุมชน ในเขตอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา	21
พระจักรพงษ์ จรณธมโม นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพัฒนาสังคม คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	
สภาพชีวิตของแรงงานกัมพูชาในเขตปทุมธานี	32
Phra Rachhen Avudhhammo นิสิตปริญญาโทสาขาวิชาการพัฒนาสังคม	
ความคิดเห็นของประชาชนที่มีผลต่อความเข้มแข็งของชุมชน อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา	38
Pisey Sikkhapiyo นิสิตปริญญาโทสาขาวิชาการพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	
บทบาทของวัดต่อกลุ่มทอผ้ามัดหมี่: กรณีศึกษากลุ่มทอผ้ามัดหมี่นิคมทุ่งโพธิ์ทะเล ตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเล อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร	50
วรัญญา เมื่อกเพ็ง นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการพัฒนาสังคม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร	
การวิเคราะห์คุณค่าและพัฒนารูปแบบในการแสดงละครโนราห์ร่วมสมัย เรื่อง สังข์ทอง ตอน "รจนาเลือกคู่"	62
สุนาวรีย์ พันธุมเมษ	

การดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงพยาบาลรัฐและเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร	68
ณัฐมา รอมมาลี นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการพัฒนาระบบสุขภาพ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช	
พุทธเศรษฐศาสตร์เพื่อคุณภาพของชีวิตและสังคม : กรณีศึกษา พระครูพิพิธประชานาถ (หลวงพ่อนาน)	77
วาสนา แก้วหล้า นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการพัฒนาระบบสุขภาพ รุ่น 3	
โรงพระหลักเมืองกับวิถีความเชื่อชุมชนจีนสงขลา	87
นายเดชธร ดันรัตน์พงศ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาไทยคดีศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ	
เขาสุณีย์ ถึงสุณีย์ : พลวัตการเปลี่ยนผ่านชุมชนเขาสุณีย์ ผลกระทบ และแนวทางพัฒนาชุมชน	96
กิตติพงษ์ ชูเมือง นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช	
“สามคลอง สองเมือง” กรณีศึกษา : ตลาดริมน้ำคลองแดน ตำบลคลองแดน อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา	107
วรพัฒน์ เฟ่งบุญ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช	
ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการใช้ประโยชน์จากดินจาก หมู่ที่ 3 บ้านโนนทราย ตำบลเกาะเพชร อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช	116
เบญจวรรณ ผลสุย นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช	
การประเมินสถานะชุมชนด้านความพร้อมรองรับการท่องเที่ยวโดยชุมชน กรณีศึกษา : อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช	127
เดโช แชน้ำแก้ว บุญยั้ง ประทุม พงศ์ประสิทธิ์ อ่อนจันทร์ ดร.จิตติมา คำรงวิณะ อาจารย์สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช	
ความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนขององค์การบริหาร ส่วนตำบลย่านมัทรี อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์	135
สุวรรณา คุณติลภณัฐวลา อาจารย์สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ นิพาดา อิ่มสามแสน และคณะ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาการพัฒนาระบบสุขภาพ รุ่น 3 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์	

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ (Proceeding)

การพัฒนาชุมชน ท้องถิ่น และสังคม ระดับชาติ ครั้งที่ 17 และระดับนานาชาติ ครั้งที่ 1
Community Social Development (CSD)

ที่ปรึกษา

พระธรรมปัญญาบดี	นายกสภามหาวิทยาลัยมหาลงกรณราชวิทยาลัย
ดร.สมพันธ์ เตชะอธิก	นายกสมาคมพัฒนาชุมชน ท้องถิ่น และสังคม
ม.ร.ว.ดิศนัดดา ดิศกุล	ประธานกรรมการมูลนิธิมั่นพัฒนา
ผศ.ดร.จิตติ มงคลชัยอรัญญา	คณบดีวิทยาลัยพัฒนศาสตร์ ป๋วย อึ๊งภากรณ์
รศ.ดร.ชลวิทย์ เจียรจิตต์	คณบดีคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ดร.สุปรีดา อุดยานนท์	ผู้จัดการสำนักกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)
ดร.สุจินต์ ไชยชุมศักดิ์	ผู้ว่าราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
พระครูวิสิฐพัฒนพิธาน	เจ้าคณะอำเภอวังน้อย เจ้าอาวาสวัดพะยอม
ศ.พิเศษ จำนงค์ ทองประเสริฐ	
ศ.ดร.บุญทัน ตอกโฮง	
ศ.ดร.จำนงค์ อติวัฒน์สิทธิ์	

บรรณาธิการ	: พระสุธีรัตนบัณฑิต, รศ.ดร.
ผู้ช่วยบรรณาธิการ	: รศ.ปาริชาติ วลัยเสถียร
กองบรรณาธิการ	: ผศ.ดร.โกนิจู ศรีทอง * รศ.ดร. วิวัฒน์ วัฒนศิริ * ผศ.ดร. อุบลวรรณ ภวกันันท์ ดร.วสันต์ สิมรัตน์ภัทรกุล * ดร.เดชา กัปโก * พระมหาชาติชาย ปญญาวชิโร พระมหาเกรียงศักดิ์ อินทปญโญ * พระปลัดสมชาย ปโยโค,ดร. * พระสุกิจจ์ สุจิณโณ

แบบปก – รูปเล่ม	: บริษัท จ.เจริญ อินเทอร์เน็ต (ประเทศไทย) จำกัด
พิมพ์เมื่อ	: 2561
จำนวนพิมพ์	: 500 เล่ม
จัดพิมพ์โดย	: หลักสูตรบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการพัฒนาสังคม คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาลงกรณราชวิทยาลัย

พิมพ์ที่ บริษัท จ.เจริญ อินเทอร์เน็ต (ประเทศไทย) จำกัด ที่อยู่ : 22/2 หมู่ 9 ซ.ระพีร่มเกล้า 9 ต.พุทธมณฑลอสา 4 ต.ระพีร่มเกล้า อ.
สามพราน จ.นครปฐม 73220 เบอร์โทรศัพท์ : 02-889-9294 | 02-889-9295 | 02-889-9090

ประจำห้องที่ 5 ระดับอาจารย์ / นักวิจัย oral presentation
 ห้องนำเสนอ Conference Room 5 อาคารหอประชุม มวก 48 พรรษา
 ประธานการนำเสนอบทความ

เวลา	ชื่อบทความ	ผู้นำเสนอ	มหาวิทยาลัย/ หน่วยงานที่สังกัด
13.00 – 13.15 น.	การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุโดยใช้กิจกรรมพื้นฐาน ตำบลชมพู อําเภอมะนัง จังหวัดเชียงใหม่	เบญจมาศ เมืองเกษม จามวี พระสุนิต ณัฐพิยา วัฒนศิริศาสตร์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
13.15 – 13.30 น.	การจัดการชุมชนพื้นที่กลางน้ำเชิงกลยุทธ์กับการป้องกันและแก้ไขปัญหาอุทกภัย	อัครเดช พรหมศิลป์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
13.30 – 13.45 น.	การพัฒนาชุมชนแบบมีส่วนร่วมในอนุวัักษ์และฟื้นฟูป่าชุมชน ภายใต้ยุทธศาสตร์สามเหลี่ยมเข็มนาภูเขา กรมศึกษา บ้านบะหว้า ตำบลบะหว้า อําเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร	สุวิมลชัย พ้อมภัก	มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
13.45 – 14.00 น.	การศึกษาปัญหาสิ่งแวดล้อมภายในชุมชน ตำบลคลองสาม อําเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี	อัจฉราวรรณ สุขเกิด	มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
14.00 – 14.15 น.	การประเมินผลกระทบทางสุขภาพในการพัฒนานโยบายสาธารณะเพื่อการดูแล ผู้สูงอายุระยะยาว กรมศึกษาเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์	อภิวิติ คอนอ่อนบัวแดงคณะ	มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์
14.15 – 14.30 น.	การประเมินสภาวะชุมชนด้านความพร้อมรองรับการท่องเที่ยวโดยชุมชน กรมศึกษา : อําเภอพิบูล จังหวัดนครศรีธรรมราช	เดโช แซ่น้ำแก้ว บุญยิ่ง ประทุม พงศ์ประสิทธิ์ อ่อนจันทร์	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
14.30 – 14.45 น.	กลยุทธ์การทำงานกับคนไร้บ้าน กรมศึกษา: กลุ่มคนไร้บ้านในเขตเทศบาลนครขอนแก่น	คณิน เชื้อดวงสุข	มหาวิทยาลัยนครพนม
14.45 – 15.00 น.	พระพุทธศาสนาการกระจายเศรษฐกิจที่ซ่อนเร้น	พระคนสัน ฐิตเมธโส	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

การประเมินสถานะชุมชนด้านความพร้อมรองรับการท่องเที่ยวโดยชุมชน กรณีศึกษา : อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช

เดโช แชนน้ำแก้ว บุญยิ่ง ประทุม พงศ์ประสิทธิ์ อ่อนจันทร์ ดร.จิตติมา คำรงวัฒนะ
อาจารย์สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

บทคัดย่อ

การศึกษานี้ เพื่อศึกษาการประเมินสถานะชุมชนด้านความพร้อมรองรับการท่องเที่ยวโดยชุมชน และเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาสถานะชุมชนด้านความพร้อมรองรับการท่องเที่ยวโดยชุมชน กรณีศึกษา : อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ ผลการศึกษาพบว่า

1) การประเมินสถานะชุมชนด้านความพร้อมรองรับการท่องเที่ยวโดยชุมชน กรณีศึกษา : อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านทรัพยากรธรรมชาติ และวัฒนธรรม ด้านองค์กรชุมชน ด้านการจัดการ และด้านการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก (\bar{X} เท่ากับ 4.04, S.D. เท่ากับ 0.49) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านทรัพยากรธรรมชาติ และวัฒนธรรม อยู่ในระดับมาก (\bar{X} เท่ากับ 4.08, S.D. เท่ากับ 0.57) รองลงมา คือ ด้านการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก (\bar{X} เท่ากับ 4.03, S.D. เท่ากับ 0.60) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการจัดการ อยู่ในระดับมาก (\bar{X} เท่ากับ 4.01, S.D. เท่ากับ 0.51) ตามลำดับ

2) แนวทางการพัฒนาสถานะชุมชนด้านความพร้อมรองรับการท่องเที่ยวโดยชุมชน กรณีศึกษา : อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการศึกษาพบว่า

2.1) ด้านทรัพยากรธรรมชาติ และวัฒนธรรม พบว่า ต้องมีการสร้างจุดเด่นในการท่องเที่ยวที่สามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยวได้ ต้องปรับภูมิทัศน์บางส่วนให้เหมาะสมกับการเป็นแหล่งท่องเที่ยว และแหล่งท่องเที่ยวที่ยังไม่เปิดให้เข้าไปก็ควรดำเนินการพัฒนา และเปิดเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่น่ารายได้มาสู่ชุมชน

2.2) ด้านองค์กรชุมชน พบว่า ควรมีการแนะนำการท่องเที่ยว และสามารถนำเที่ยวในชุมชนได้ มีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีคนในชุมชนดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวนั้นได้ พร้อมทั้งควรมีอาสาสมัครในชุมชนมาประสานงานการท่องเที่ยวให้มีความเชื่อมโยงกันในชุมชน อีกทั้งคนในชุมชนมีความพร้อมที่จะต้อนรับนักท่องเที่ยว

2.3) ด้านการจัดการ พบว่า ต้องมีการประชาสัมพันธ์ให้มากกว่านี้เพราะอำเภอพิปูนไกลจากอำเภอเมืองนครศรีธรรมราชมาก พร้อมทั้งยังต้องมีระบบดูแลความปลอดภัยตามจุดต่าง ๆ ของแหล่งท่องเที่ยว ควรมีรถโดยสารประจำทาง มีรถเช่า หรือรถนำเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และมีป้ายบอกทางหลากหลายภาษาที่สามารถเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวตามจุดต่าง ๆ ในขณะที่ต้องมีสิ่งสาธารณูปโภค เช่น ไฟฟ้า และอินเทอร์เน็ต ให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ และควรมีร้านค้าที่จำหน่ายสินค้าท้องถิ่น หรือสินค้าที่ระลึก ตลอดสองข้างทาง

2.4) ด้านการเรียนรู้ พบว่า ควรส่งเสริมการท่องเที่ยวในอำเภอพิบูล เพราะมีทรัพยากรทางธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ มีเหตุการณ์ที่ควรจดจำ และเอื้อต่อการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ และส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวอนุรักษ์ทรัพยากรทางธรรมชาติร่วมกับคนในชุมชน ภายใต้กฎ และระเบียบการท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวได้รับทราบเพื่อให้รับรู้ร่วมกันเหมือนกับคนในชุมชน ส่งเสริมความรู้เรื่องการลดมลภาวะ หรือขยะมูลฝอยที่ทำลายสภาพแวดล้อมให้กับนักท่องเที่ยว และคนในชุมชน

คำสำคัญ : การประเมินสภาวะชุมชน, ความพร้อมรองรับการท่องเที่ยวโดยชุมชน

บทนำ

การท่องเที่ยว เป็นการเดินทางของบุคคลจากสถานที่ซึ่งเป็นที่อาศัยอยู่ประจำไปยังสถานที่อื่นเป็นการชั่วคราว และเดินทางกลับไปสถานที่อาศัยเดิม โดยการเดินทางนั้นไม่ใช่เพื่อประกอบอาชีพโดยตรง ถึงแม้ว่ารูปแบบของการท่องเที่ยวในบางประเภทจะมีเรื่องของอาชีพ หรือธุรกิจการงานเข้ามาเกี่ยวข้องอยู่บ้าง ซึ่งอาจจะเป็นการท่องเที่ยวในรูปแบบของการจัดประชุม การจัดสัมมนา การจัดฝึกอบรม นักท่องเที่ยว หรือผู้เดินทางท่องเที่ยวมักจะมีเหตุผล หรือประเภทของจุดหมายในการเดินทางที่แตกต่างกันออกไป โดยมีปัจจัยที่เป็นตัวสนับสนุนหรือแรงผลักดันที่เป็นส่วนบุคคล ซึ่งไม่เท่ากัน ปัจจัยเหล่านี้ ได้แก่ รายได้ เวลา โอกาสครอบครัว การได้รับข้อมูลข่าวสาร และความสนใจส่วนบุคคล เช่น สนใจเรื่องราวของชนเผ่า วัฒนธรรม ประเพณี ประวัติศาสตร์ สิ่งแวดล้อม นันทนาการ หรือความต้องการที่จะได้รับประสบการณ์ที่แปลกใหม่ ซึ่งไม่ว่าจะเดินทางด้วยเหตุผลใดก็ตาม สิ่งนี้นักท่องเที่ยวต่างก็คาดหวังที่จะได้รับ คือ ความสุข ความสนุกสนาน ความเพลิดเพลิน ความรู้ และประสบการณ์ใหม่ที่สนองต่อความต้องการส่วนบุคคลที่มีอยู่ (Amornrat Pomho (นามแฝง), 2555)

โดยเฉพาะการท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community - Based Tourism) เป็นการท่องเที่ยวที่คำนึงถึงความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม สังคม และวัฒนธรรม กำหนดทิศทางโดยชุมชน และจัดการโดยชุมชน มุ่งองค์ประกอบของการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน มี 4 ด้าน คือ ด้านทรัพยากรธรรมชาติ และวัฒนธรรม โดยชุมชนมีฐานทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ มีวิถีการผลิตที่พึ่งพา และใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน อีกทั้งชุมชนมีวัฒนธรรมประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น ด้านองค์กรชุมชน ชุมชนมีระบบสังคมที่เข้าใจกัน มีปราชญ์ หรือผู้มีความรู้ และมีทักษะในเรื่องต่าง ๆ หลากหลาย ชุมชนรู้สึกเป็นเจ้าของ และเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา ด้านการจัดการ มีกฎ และกติกาในการจัดการสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และการท่องเที่ยว และองค์กรหรือกลไกในการทำงานเพื่อจัดการการท่องเที่ยว และสามารถเชื่อมโยง การท่องเที่ยวกับการพัฒนาชุมชนโดยรวมได้ มีการกระจายผลประโยชน์ที่เป็นธรรม และมีกองทุนที่เอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของชุมชน และด้านการเรียนรู้ มีลักษณะของกิจกรรมการท่องเที่ยวสามารถสร้างการรับรู้

และความเข้าใจในวิถีชีวิต และวัฒนธรรมที่แตกต่าง มีระบบจัดการให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ระหว่างชาวบ้านกับผู้มาเยือน (องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน), 2560)

โดยการศึกษาครั้งนี้เลือกพื้นที่อำเภอพิบูล จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งเป็นพื้นที่ได้รับรายงานจากสำนักงานการพัฒนาชุมชนจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้ศึกษารายงานผลการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากรในจังหวัดนครศรีธรรมราชในปี พ.ศ. 2559 มีเกณฑ์เฉลี่ยการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ต่ำกว่าเกณฑ์ จึงต้องมีการพัฒนา และสร้างรายได้ อาจจะเป็นในรูปแบบของการส่งเสริมการท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับเปรมจิต พรหมสารเมธี (2553) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมสำหรับนักท่องเที่ยวนานาชาติในเขต

กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ผลการศึกษาพบว่า การเพิ่มศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมด้านสิ่งดึงดูดความสนใจ ชีตความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว และชีตความสามารถในการบริหารจัดการ จะช่วยให้แหล่งท่องเที่ยวมีศักยภาพสูงขึ้นตามจุดขายทางวัฒนธรรม และสามารถดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวนานาชาติเพิ่มขึ้น

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินสภาวะชุมชนด้านความพร้อมรองรับการท่องเที่ยวโดยชุมชน กรณีศึกษา : อำเภอพิบูล จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อเป็นการประเมิน และแนวทางพัฒนาการท่องเที่ยวที่มีความเหมาะสม สร้างรายได้ และเพิ่มชีตความสามารถในการแข่งขันในตลาดการท่องเที่ยวของชุมชนในอนาคตให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการประเมินสภาวะชุมชนด้านความพร้อมรองรับการท่องเที่ยวโดยชุมชน กรณีศึกษา : อำเภอพิบูล จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาสภาวะชุมชนด้านความพร้อมรองรับการท่องเที่ยวโดยชุมชน กรณีศึกษา : อำเภอพิบูล จังหวัดนครศรีธรรมราช

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้นำชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในชุมชน อำเภอพิบูล จังหวัดนครศรีธรรมราช ทั้งหมด 160 คน (สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอพิบูล, 2560) โดยขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของเครจซี่ และมอร์แกน (สงศรี ชมภูวงศ์, 2554) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 113 คน สุ่มตัวอย่างอย่างง่ายโดยการจับฉลาก

2. เครื่องมือรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จากการศึกษาวิเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วสร้างข้อคำถามในแบบสอบถาม จากนั้นนำแบบสอบถามฉบับร่างเสนอที่ปรึกษาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขเพื่อตรวจสอบเนื้อหา ภาษา และสำนวน นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว เสนอคณะผู้เชี่ยวชาญตรวจแก้ไข (IOC) จากนั้นนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจของผู้เชี่ยวชาญเพื่อมาปรับปรุงข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจความถูกต้องอีกครั้งหนึ่งนำแบบสอบถามไปทำการทดลองใช้ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 32 คน เพื่อวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ซึ่งได้เท่ากับ 0.946 ซึ่งผู้ศึกษาได้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

2.1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นคำถามแบบเลือกตอบ (Check list) จำนวน 4 ข้อ

2.2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการประเมินสภาวะชุมชนด้านความพร้อมรองรับการท่องเที่ยวโดยชุมชน กรณีศึกษา : อำเภอพิบูล จังหวัดนครศรีธรรมราช มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

2.3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาสภาวะชุมชนด้านความพร้อมรองรับการท่องเที่ยว โดยชุมชน กรณีศึกษา : อำเภอพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน เป็นการสร้างความร่วมมือกับชุมชนเพื่อสร้างความร่วมมือร่วมใจ ให้เกิดความเข้าใจในบริบทงานวิจัย โดยการพบปะกับชุมชนอย่างไม่เป็นทางการ

3.2 ลงพื้นที่ประเมินสภาวะชุมชนด้านความพร้อมด้านความพร้อมรองรับการท่องเที่ยวโดยชุมชน เป็นการสำรวจชุดข้อมูลชุมชน และผู้นำชุมชนว่ามีความรู้ด้านการท่องเที่ยวในชุมชน โดยการใช้แบบสอบถาม

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การประเมินสภาวะชุมชนด้านความพร้อมรองรับการท่องเที่ยวโดยชุมชนผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาทำการวิเคราะห์ และแปลผลข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยการวิจัยครั้งนี้ได้ใช้สถิติเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.2 แนวทางพัฒนาสภาวะชุมชนด้านความพร้อมรองรับการท่องเที่ยวโดยชุมชน โดยการรวบรวมข้อมูล และตรวจสอบเนื้อหาอย่างถูกต้องเรียบร้อยแล้ว จึงนำมาวิเคราะห์ในเชิงพรรณนาเพื่อให้ได้เนื้อหาที่ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความสอดคล้องของคำถามกับวัตถุประสงค์ หรือ IOC ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินสภาวะชุมชนด้านความพร้อมรองรับการท่องเที่ยวโดยชุมชน กรณีศึกษา : อำเภอพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการศึกษาพบว่า

1.1 โดยรวมทั้ง 4 ด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก (\bar{X} เท่ากับ 4.04, S.D. เท่ากับ 0.49) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม อยู่ในระดับมาก (\bar{X} เท่ากับ 4.08, S.D. เท่ากับ 0.57) รองลงมา คือ ด้านการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก (\bar{X} เท่ากับ 4.03, S.D. เท่ากับ 0.60) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการจัดการ อยู่ในระดับมาก (\bar{X} เท่ากับ 4.01, S.D. เท่ากับ 0.51) ตามลำดับ

1.2 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม พบว่า อยู่ในระดับมาก (\bar{X} เท่ากับ 4.08, S.D. เท่ากับ 0.57) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ชุมชนมีความเก่าแก่ และมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม อยู่ในระดับมาก (\bar{X} เท่ากับ 4.28, S.D. เท่ากับ 0.69) รองลงมา คือ ชุมชนมีความโดดเด่นทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมที่สามารถดึงดูดความสนใจนักท่องเที่ยวได้ อยู่ในระดับมาก (\bar{X} เท่ากับ 4.14, S.D. เท่ากับ 0.81) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ชุมชนมีสภาพอากาศที่เหมาะสมต่อการท่องเที่ยวทุกฤดูกาล อยู่ในระดับมาก (\bar{X} เท่ากับ 3.93, S.D. เท่ากับ 0.78) ตามลำดับ

1.3 **ด้านองค์กรชุมชน** พบว่า อยู่ในระดับมาก (\bar{X} เท่ากับ 4.03, S.D. เท่ากับ 0.60) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ชุมชนมีชื่อเสียง และเป็นที่ยอมรับของนักท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก (\bar{X} เท่ากับ 4.19, S.D. เท่ากับ 0.71) และคนในชุมชนเห็นด้วยกับการพัฒนาพื้นที่ของชุมชนให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก (\bar{X} เท่ากับ 4.19, S.D. เท่ากับ 0.73) รองลงมา คือ มีมีคฤหาสน์ หรือผู้นำชมที่เป็นคนในชุมชน ซึ่งสามารถถ่ายทอดเรื่องราวเกี่ยวกับชุมชนให้แก่นักท่องเที่ยวได้ อยู่ในระดับมาก (\bar{X} เท่ากับ 3.94, S.D. เท่ากับ 0.77) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยว และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีความเชื่อมโยงกับการพัฒนาชุมชน อยู่ในระดับมาก (\bar{X} เท่ากับ 3.81, S.D. เท่ากับ 0.95) ตามลำดับ

1.4 **ด้านการจัดการ** พบว่า อยู่ในระดับมาก (\bar{X} เท่ากับ 4.01, S.D. เท่ากับ 0.51) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีที่พักที่สะดวกสบายสำหรับให้บริการแก่นักท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก (\bar{X} เท่ากับ 4.11, S.D. เท่ากับ 0.69) และชุมชนมีระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม เช่น การจัดการขยะ อยู่ในระดับมาก (\bar{X} เท่ากับ 4.11, S.D. เท่ากับ 0.76) รองลงมา คือ มีการจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับเส้นทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว และมีป้ายบอกทางเป็นระยะ อยู่ในระดับมาก (\bar{X} เท่ากับ 4.08, S.D. เท่ากับ 0.72) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีร้านอาหาร และเครื่องดื่มสำหรับบริการนักท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก (\bar{X} เท่ากับ 3.87, S.D. เท่ากับ 0.83) ตามลำดับ

1.5 **ด้านการเรียนรู้** อยู่ในระดับมาก (\bar{X} เท่ากับ 4.04, S.D. เท่ากับ 0.60) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่สามารถสร้างการเรียนรู้ และความเข้าใจในวิถีชีวิต และวัฒนธรรมของชุมชนแก่นักท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก (\bar{X} เท่ากับ 4.11, S.D. เท่ากับ 0.77) รองลงมา คือ มีแหล่งโบราณคดี ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีคุณค่าทางวิชาการ และการเรียนรู้แก่นักท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก (\bar{X} เท่ากับ 4.07, S.D. เท่ากับ 0.84) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีกิจกรรมที่ส่งเสริมให้คนในชุมชน และนักท่องเที่ยวเข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และวัฒนธรรมของชุมชนอยู่ในระดับมาก (\bar{X} เท่ากับ 3.94, S.D. เท่ากับ 0.76) ตามลำดับ

2) **ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแนวทางพัฒนาสภาวะชุมชนด้านความพร้อมรองรับการท่องเที่ยวโดยชุมชน กรณีศึกษา : อำเภอพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการศึกษาพบว่า**

2.1) **ด้านทรัพยากรธรรมชาติ และวัฒนธรรม** พบว่า ต้องมีการสร้างจุดเด่นในการท่องเที่ยวเพื่อให้สามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยวให้มาอำเภอพิบูลย์มากขึ้น พร้อมทั้งควรมีการปรับปรุงที่ค้นบางส่วนให้เหมาะสมกับการเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และมีแหล่งท่องเที่ยวที่ยังไม่เปิดให้เข้าไปท่องเที่ยวอีกหลายสถานที่ จึงควรดำเนินการพัฒนา และเปิดเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่น่ารายได้มาสู่ชุมชน เพราะเป็นสถานที่ที่มีประวัติศาสตร์ และมีคุณค่าทางจิตใจ

2.2) **ด้านองค์กรชุมชน** พบว่า ควรมีการแนะนำการท่องเที่ยว หรือคนที่สามารถนำเที่ยวในชุมชนได้ ทั้งยังต้องมีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ได้รับการสนับสนุนจากคนในชุมชน และมีคนในชุมชนสามารถดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวนั้นได้ ควรมีอาสาสมัครในชุมชนมาบริหารจัดการเกี่ยวกับการประสานงานการท่องเที่ยวให้มีความเชื่อมโยง และต่อเนื่องกันภายในชุมชน อีกทั้งชาวบ้าน หรือคนในชุมชนมีความพร้อมที่จะต้อนรับนักท่องเที่ยว

2.3) **ด้านการจัดการ** พบว่า เนื่องจากสถานที่ท่องเที่ยวอำเภอพิบูลย์ไกลจากอำเภอเมืองนครศรีธรรมราชมาก จึงต้องมีการประชาสัมพันธ์ให้มากกว่านี้ เพื่อให้นักท่องเที่ยวเดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอพิบูลย์

ควรมีระบบดูแลความปลอดภัยให้นักท่องเที่ยวตามจุดต่าง ๆ ของแหล่งท่องเที่ยว ควรมีรถโดยสารประจำทางมากกว่านี้ และมีรถเช่า หรือรถนำเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่จัดโดยคนในชุมชน พร้อมทั้งมีป้ายบอกทางที่สามารถเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวตามจุดต่าง ๆ ที่มองเห็นได้ชัด และหลายภาษา ในขณะที่ต้องมีสิ่งสาธารณูปโภค เช่น ไฟฟ้า และอินเทอร์เน็ต ให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ และควรมีร้านค้าที่จำหน่ายสินค้าท้องถิ่น หรือสินค้าที่ระลึก ตลอดสองข้างทาง

2.4) ด้านการเรียนรู้ พบว่า ควรส่งเสริมการท่องเที่ยวในอำเภอพิปูนมีทรัพยากรทางธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ มีเหตุการณ์ที่ควรจดจำ และเอื้อต่อการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ และส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวอนุรักษ์ทรัพยากรทางธรรมชาติร่วมกับคนในชุมชน ควรมีการแจ้งกฎ และระเบียบการท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวได้รับทราบเพื่อให้รับรู้ร่วมกันเหมือนกับคนในชุมชน และควรส่งเสริมความรู้เรื่องการลดมลภาวะ หรือขยะมูลฝอยที่ทำลายสภาพแวดล้อมให้กับนักท่องเที่ยว และคนในชุมชน

ภาพที่ 1 ประเมินสถานะชุมชนด้านความพร้อมรองรับการท่องเที่ยว

อภิปรายผล

1. การประเมินสถานะชุมชนด้านความพร้อมรองรับการท่องเที่ยวโดยชุมชน กรณีศึกษา : อำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านทรัพยากรธรรมชาติ และวัฒนธรรม ด้านองค์กรชุมชน ด้านการจัดการ และด้านการเรียนรู้ พบว่า อยู่ในระดับมาก (\bar{x} เท่ากับ 4.04, S.D. เท่ากับ 0.49) โดยผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่ามีความพร้อมที่จะรองรับการท่องเที่ยวโดยชุมชนได้อย่างเหมาะสมภายใต้องค์ประกอบของการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนที่สำคัญ คือ ทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรม องค์กรชุมชน การจัดการ และการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับเปรมจิต พรหมสารเมธี (2553) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมสำหรับนักท่องเที่ยวนานาชาติในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ผลการศึกษาพบว่า การเพิ่มศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมด้านสิ่งดึงดูดความสนใจ ชีตความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว และขีดความสามารถในการบริหารจัดการ จะช่วยให้แหล่งท่องเที่ยวมีศักยภาพสูงขึ้นตามจุดขายทางวัฒนธรรม และสามารถดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวนานาชาติเพิ่มขึ้น รวมทั้งยังสอดคล้องกับวิภา ศรีระทุ (2551) ได้กล่าวว่า แหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพ ต้องมีพื้นที่ที่มีลักษณะเฉพาะ หรือมีเอกลักษณ์ที่สามารถดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวได้ เช่น ภูมิทัศน์สวยงามแปลกตา และสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว มีการจัดการเกี่ยวกับระบบความปลอดภัย สิ่งอำนวยความสะดวก รวมถึงการควบคุมจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้าไปในแหล่งท่องเที่ยว มีกิจกรรม และกระบวนการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยว และการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน และองค์กรส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาแหล่งท่องเที่ยว

2. แนวทางพัฒนาสภาวะชุมชนด้านความพร้อมรองรับการท่องเที่ยวโดยชุมชน กรณีศึกษา : อำเภอพิบูล จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) (2560) ที่ได้กล่าวถึง การท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community - Based Tourism) กับการท่องเที่ยวที่เน้นการคำนึงถึงความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม สังคม และวัฒนธรรมที่จัดการโดยชุมชน ภายใต้องค์ประกอบการท่องเที่ยวโดยชุมชน มี 4 ด้าน คือ ด้านทรัพยากรธรรมชาติ และวัฒนธรรมธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ มีวิถีการผลิตที่พึ่งพา มีวัฒนธรรมประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น อีกทั้งยังมีด้านองค์กรชุมชน ที่มีระบบสังคมที่เข้าใจกัน มีปราชญ์ และมีความรู้ ที่คนในชุมชนรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของ และมีส่วนร่วมในการพัฒนา ในขณะที่ก็ยังมีด้านการจัดการ โดยมีกฎ และกติกาในการจัดการสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมการท่องเที่ยว รวมถึงมีองค์กรในการทำงานเพื่อจัดการการท่องเที่ยวที่สามารถเชื่อมโยงกับการพัฒนาชุมชนได้ มีการกระจายผลประโยชน์ที่เป็นธรรมที่เอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของชุมชน และด้านการเรียนรู้ สามารถสร้างการรับรู้ วิถีชีวิต และวัฒนธรรมที่แตกต่างในการจัดการให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ระหว่างชาวบ้านกับนักท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ควรมีระบบการจัดการด้านความพร้อมรองรับการท่องเที่ยวโดยชุมชนของอำเภอพิบูล จังหวัดนครศรีธรรมราช มากกว่านี้

1.2 ควรมีการส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวเข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และวัฒนธรรมของชุมชน มากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

2.1 ควรศึกษาเรื่อง การจัดการความรู้ด้านการพัฒนาศักยภาพผู้นำชุมชนแบบมีส่วนร่วมเพื่อการวางแผนจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของอำเภอพิบูล จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อเป็นการส่งเสริมศักยภาพของผู้นำชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนจัดการท่องเที่ยว

2.2 ควรศึกษาเรื่อง แนวทางการวางแผนการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของอำเภอพิบูล จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อเป็นแนวทางการจัดการ และวางแผนเกี่ยวกับการท่องเที่ยวต่อไป

เอกสารอ้างอิง

เปรมจิต พรหมสารเมธี. (2553). การพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมสำหรับนักท่องเที่ยวนานาชาติในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

วิภา ศรีระหุ. (2551). ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอเขา คือ จังหวัดเพชรบูรณ์. สารนิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (การวางแผน และการจัดการการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (เอกสารอัดสำเนา).

สงศรี ชมพวงค์. (2554). **ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์**. นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยมหาสารคามวิทยา
วิทยาลัย.

สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอพิปูน. (2560). **รายชื่อการติดต่อผู้ผลิตและผู้ประกอบการ**. นครศรีธรรมราช :
สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอพิปูน. (เอกสารอัดสำเนา).

องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน). (2553). **การท่องเที่ยว
โดยชุมชน (COMMUNITY - BASED TOURISM)**. สืบค้นเมื่อ 4 สิงหาคม 2560, จาก [http://www.
dasta.or.th/th/component/k2/item/674-674](http://www.dasta.or.th/th/component/k2/item/674-674).

Amornrat Pornlho (นามแฝง). (2555). **ความหมายและความสำคัญของการท่องเที่ยว**. สืบค้นเมื่อ 3 กันยายน
2560, จาก <http://52011011275g5.blogspot.com/2012/03/blog-post.html>